

Materu Jura peemina.

92

4. februari Sengale un wifa Latwija peemin famu leelako intereschu aistahwi — Materu Juri, jo schai deend paeet 40 gadu no wina nahwes. Schi leela idealista nopelni muhsu semneeku labà, lauffaim-neeziabas kulturas pazelfchanà un nazionalàs apstikas weizinafchanà ir til eewehrojami, fa Materu Jura flawa pehdejos 40 gados naw masinajufees, bet wina wahrdu godam peemin katra latroju sehta, femischli Sengalè, kur wiram bija lemts darbotees fawa muhscha labakos gadus.

Materu Juris ir weens no wispirmeem muhsu semneeku mobinatajeem un ideologeem. Wirsch metàs latroju sadstihwes wiknos taisni tai laika, kad muhsu jaunà gruntneeziaba wateja usrahdit fawa leela darba pirmos augkus. Pehz pirmo gruntsmahju eepikfchanas bija pagahjuschi pahris gadu desmiti un schai laika latroju gruntneeziaba bija spehrusi eewehrojama solt fawa faimneeziškà stahwolka nostiprinafchanà. Lihds ar turibu auga arī muhsu gruntneeku poschapsina un iiglitiba, wini peeteiza fawas teefbas muhsu fabeedriškà un kulturas dsihwe. Sche bija pateiziga weela semneeziabas ideologeem un wina intereschu aistahwin. Pat tahdu pazehlās Materu Juris.

Ar famam nenoleedsjami leelam schurnalista dahwanam Maters drihst ween eeguma latroju, un arī wahzu, fabeedribas eewehribu. Wirsch bija labi eepasinees ar Baltijas teefu un agrareefahrtu jau famà agrà jaunibà, tad wirsch darbojās fà pagasta ftrihweris. Scho awstahku labo pasihfchanu tad wirsch arī bagatigi isleetoja turpmakà schurnalista un

šabedriškā darbībā, aprahdidams to šaunās puses un aīštahwedamās reformas, kas nahktu par labu latwoju šemneekem. Septiņdesmito gadu wīdus bija laīks, šad beht muhšu šadšhwes wadības zihnišās diwas aprindas — latwoju šaunā pilšehtas pilsonība un tikpat šaunā gruntneezība. Pīrmo pullā bija labi adwolati, laškraksti, Rīgas latweešču beedriba, otrā wehl pēeteekofchi neapšīnujās šawas leelās kulturas un šabedriško mišiju. Materu Juris wīslabati šaprata latwoju gruntneezības leelo nahkotni, wīnšch šaprata muhšu šemneeku un pilsonu šopešās interešes, bet tai pašchā laīkā arī šīnaja, ša weenas waj otras šchīras wīršwadonība latwoju šabedriškā dšhwēt nebuht nam weenaldšīga muhšu gruntneezībai un wīšai latwoju kulturas nahkoinei. Wīnšch zihnišās par latwoju gruntneezības teekšbam wadit latwoju politīško un kulturelo dšhwēi, jo ta bija un ir muhšu tautas pamatschīra. Šcho zihnu Materš šaudeja un līhds ar wīnu muhšu gruntneekus nostuhma šahkus — wēfekus gadu dšmitus latwoju atklahtībā waldija aprindas, šuras bija šwēšchās lauku dšhwēt, wīnas interešes un nahkotnei. Šas bija šmags šteens wīšai muhšu nazionalai leetai, jo' wīsnazionalā tautas šlahna — šemneeku weetā, par wadoneem nahza Baltijas wahzu kulturas šaimneezības un kredita ešpaīda warā šahwofchā, šīpri denazionalīsetā, šahrllu wazeetīškā pilšehtas pilsonība un wīnas ideologi — adwolati. Latwīja buhtu dabujusti zitu šēju, ja Materu Jura waditā zihna beigtos ar ušwaru. Redšot šawu leetu pašaudetu un buhdams dšktī pašrleezinats par šawu taīšnību, Materš teiza, ka latwoju attīhtības wehštūre wīna pretīneekus teekšchot. Šchētrdesmit gadi, šas pagahjusti no šchi leelā zihnitaja nahwes,

gadi, kas pagahjušchi no šchi leelā zihnitāja nagves, ir peeteekofchi ilgs laika šprihdis, kurā muhfu šabee-
 drislās domas wehsture wareja noteefat Matera preti-
 neefus. Bet wini naw noteefati. Kadeh? — Ma-
 ters aismirša, ka . . . uswaretajus neteefā. Ja muh-
 fu gruntneezibas pirmais ideologs zihnu šaudeja, tad
 tam bija šawi uenowehršchami, Latvijas toretšejai
 dšihwei un tautas garam peemehroti zehloni un ap-
 stahki, kas galu rezultatā dewa muhfu wehstures pa-
 wedeena šchētināšchānu šchāi, bet ne zitā wirseendā.
 Tagad mehs waram tik minet, lahdu wirseenu nemtu
 latwoju šadšihwe, ja septiadesmitos, astondesmitos ga-
 dos pilsonibas wadošcho weetu muhfu šabee-
 drislā dšihwē buhtu eenehmufi gruntneeziba.

Zelgawas Jahņa kapos 40 gadus jau dus wee-
 na no wistragiskakām personibām, lahdu ween mums
 dewufi Latvijas kulturas wehsture. Šcho kapu ne-
 aismiršis latwoju tauta — tur dus patriots, kuršch, ar
 šawu agro nahwt ispirka muhfu jaunās pilsonibas
 gara šchauribu. Lai muhfu jaunatnes audšinatāst
 rihht wifās Sengales un zitās Latvijas skolās laut
 weenu štundu seedotu Materu Jura peemirai.

Ernestš Blants.